

Opstellen over tandheelkundige vakbelangen in Nederland

DOOR

L. FRANK.

I.

*De beteekenis, die de internationale tandheelkundige
federatie voor ons heeft.*

Van heinde en ver, na weken of dagenlange reis op groote booten of in sleeping-cars komen ze aan, de voor-
mannen, om zich te vereenigen in jaarlijksche vergadering
tot oplossing van kwesties, die voor de tandheelkunde van
internationaal (en ook van nationaal) belang zijn.

De oorsprong van onze kunst en onze wetenschap is
niet te zoeken in één land. Gelijkzeitig werd en wordt over
de geheele wereld de tandheelkundige wetenschap beoefend.

Dit gaf en geeft eene groote veelzijdigheid aan onzen
specialen tak van geneeskunde. De groote vlucht als gevolg
der resultaten van onderzoekingen en het doen van vindingen
mag echter niet alleen aan eene wereldactie toegeschreven
worden. De origineele ideën en origineele operaties zijn
of liever gezegd waren ten deele mede het gevolg van de
oorspronkelijkheid, den pioniers in ons vak eigen. Deze
oorspronkelijkheid (eene natuurlijke begaafdheid van vele

mensen) kon tot zijn recht komen door de beperkte kennis die van ons vak bestond, door de vaak gebrekkige schoolopleiding die de tandartsen bezaten en door het gemis van tandheelkundige scholen. De over het geheel genomen gebrekkige toestand, ja zelfs algeheele afwezigheid van bepaalde toestanden maakte scherpzinnige mannen. Kennis staat vaak het doen van eene vinding in den weg, terwijl het doen van eene vinding vaak den weg tot kennis opent.

Zoo is dan het gebrek aan moderne opvoedingshulpmiddelen eene zeldzaam krachtige drijfveer geweest tot het bereiken van het hedendaagsch standpunt onzer kunst en wetenschap. Maar nu een zeker hoogtepunt bereikt is, nu ons vak omschreven en beschreven kan worden, nu moet ook die kunst en wetenschap als gemeengoed zoo spoedig en zoo goed mogelijk gebracht worden in de opeenvolgende generaties van aanstaande beoefenaars der tandheelkunde. En niet beter, dan door eene speciaalkunstige tactiek, uitdrukking vindend in 't woord vakopleiding kan dit doel bereikt worden. In de meeste beschaafde landen is dit ingezien, met het gevolg dat overgegaan werd tot de oprichting van tandheelkundige scholen. Maar kundig in vakopleiding is men in 't algemeen nog niet. Dit getuigt het min of meer gebrekkige onderricht in de hier bedoelde inrichtingen verstrekt. Weet men hoe verschillend in aard de instituten der verschillende landen, hoe verschillend van oordeel de tandartsen zelve en hoe verschillend van inzicht de verschillende regeeringen zijn, dan baart de oprichting der internationale tandheelkundige federatie geen verwondering. Zij is geboren uit de behoefte en beoogt als hoofddoel in 't kort gezegd: *het vestigen van een standaardinzicht in tandheelkundig onderwijs.*

Het mag als eene groote persoonlijke eer beschouwd

worden zijn vaderland te vertegenwoordigen in eene wereldvergadering, maar grooter dan die eer is de bewondering, die ieder gevoelen moet voor de werkelijk belangrijke opofferingen aan tijd en aan geld welke het lidmaatschap der federatie jaarlijks eischt als de leden vergaderd zijn ten behoeve van ons aller vakbelang. Misschien klinkt de hier gebrachte hulde in menig oor wat bombastisch, maar hoevelen zouden b. v. in ons land bereid gevonden worden het lidmaatschap te aanvaarden, dat, hoe eervol ook, zulke zware offers eischt? Ziet men hoe schaars de gewone vergaderingen in ons land bezocht worden, dan billijkt men ook de gedane vraag en de gebrachte hulde, wordt gepast.

Direct aandeel nemen of directen steun verleen en in het moeilijk werk der federatie kan men niet. Maar zich dankbaar toonen voor het pionierswerk, dat kan men wel en als die dank zich slechts uit door kennis te nemen van de gedachten en resultaten, die de federatie voortbrengt, dan zullen de illustre leden naast het gevoel van zelfvoldaanheid over eigen verricht succeswerk zich beloond weten voor hunne offervaardigheid en werkzaamheid, waarvan ieder die maar iets met tandheelkunde heeft uit te staan direct of indirect genieten moet. Reeds door dit kennismaken alleen zal het federale werk vruchten dragen.

Drie jaren zijn verlopen sedert de federatie geboren werd. Waar het een wereldarbeid geldt is dit slechts een kort tijdsbestek. En veel en belangrijke resultaten kunnen dan ook nog niet aan te wijzen zijn. Toch is er flink gewerkt. Al was er als resultaat niets anders aan te wijzen dan „*de speech van Sir Michaël Forster,*” *) dan zou de

*) De Hollandsche vertaling van Forster's speech werd door mij bezorgd en geplaatst in het tandheelkundig jaarboekje 1902.

federatie reeds niet voor niets geleefd hebben. De beroemde physioloog heeft te Cambridge eene rede gehouden, die de eerste bijeenkomst onsterfelijk gemaakt heeft. Een ieder, die de rede hoorde of las moet getroffen geweest zijn door het tintelend vernuft, het diep gevestigd oordeel en de eenvoudig klare beeldspraak van den spreker. Een ieders hart moet veroverd geweest zijn door de waardeering, die de geleerde redenaar, staande buiten ons vak, voor ons vak bleek te bezitten. Brokstukjes zijner toespraak zijn gegaan van mond tot mond, van tijdschrift naar tijdschrift, terwijl enkele uitdrukkingen geworden zijn tot spreekwoordelijke gezegden.

Onmiskkenbaar heeft Sir Michaël Forster invloed geoefend op de vergaderde federatie. Onmiskkenbaar heeft hij eenheid gebracht in de denkwijze over tandheelkundige opvoeding in de koppen der federale leden, die elk afzonderlijk door een eigen nationaliteit gebonden zijn aan eigen nationale opvattingen.

Onder de bij de wereldvereeniging aangesloten landen is ook Nederland. Ook ons land werd dus een stem verleend in het internationale koor.

Een stem verleend!

Wat invloed kan nu door ons landje uitgeoefend worden? Menigeen zal op deze vraag veelbetekenend de schouders ophalen. Wij kunnen toch op zoo bitter weinig wijzen. Onze ondervinding op onderwijsgebied is zóó gering, en de resultaten of resultaatjes in ons land bereikt zijn niet-tegenstaande de voortvarendheid! der regeering zoo onbeduidend, zoo droevig betekenislóos. Iets bewijzen of verdedigen door eene eigen meening, berustend op ervaring, kan ons land dan ook niet. Het is hard, maar moet erkend worden. Waarin ligt dan de betekenis der federatie voor ons?

Wel! in het stilletjes toekijken en afluisteren wat de

tandheelkundige vadertjes der verschillende landen zeggen en doen. Het waargenomene wikken en wegen, dan nog eens wegen en wikken, een besluit distilleeren en hopen dat de greep gezegend is. Met het oordeel der internationale aan de hand moet getoond worden, dat wij den gulden middenweg bewandelen en volstrekt niet te onbescheiden zijn met onze eischen.

De tandheelkundige opleiding ligt het dichtst aan het hart der federatie. En in Holland is dit onderwerp urgent.

Na deze beschouwing zouden de lezers van dit tijdschrift overtuigd kunnen zijn, dat wij der wereldvereening niets te geven hebben, doch alleen zullen profiteeren van haar werk. Toch zou die overtuiging niet ten volle juist zijn.

Want is het niet tóch een steun voor de federatie als wij handelen in haar geest, bij onze regeering ons beroepen op haar oordeel, hare meening plaatsen boven onze persoonlijke opvattingen. Dit moet een steun, een moreelen steun zijn, want zij ziet dan de resultaten van haar werk in toepassing gebracht.

Zij ziet?

De federatie zal niet tot ons komen maar wel zullen wij tot de federatie moeten gaan. Wij zullen haar in kennis moeten stellen van ons werk op onderwijsgebied, in welk geval wij iets geven, steunen en aanmoedigen. Het is te hopen, dat de hier uitgesproken gedachte spoedig in vervulling moge gaan.

De onderwijskwestie, ik zeide het reeds, is hier urgent. Betrekkelijk spoedig zal de regeering voorlichting noodig hebben. Van verschillende kanten zullen raadgevers met onderscheidene adviezen opduiken. Deze of gene agitatorisch aangelegde vakman (die het heel goed meenen kan) zal wellicht een hooge borst opzetten en met koppig hoofd beweren: alles of niets voor de opleiding van den Neder-

landschen tandarts. Maar van de hervormingszijde, die het niet te doen is om een agitatorisch optreden, maar wel om ook wat, of liefst zooveel mogelijk praktische resultaten te verkrijgen, moet ingezien worden dat wij niet te veel-eischend mogen zijn. Wij zijn behalve tandartsen ook staatsburgers en hebben rekening te houden met het feit, dat ook andere vakken en toestanden zeer dringend verbetering behoeven.

Ook voor ons speciaal belang kan slechts langs den langen evolutionairen weg wat bereikt worden. Men weet het nu eenmaal, de staatsmachine werkt langzaam, maar zodoende hebben wij tijd en gelegenheid toe te zien dat alles juist en geregeld loopt en mocht er wat verkeerd gaan door inmenging van onhandigen, dan kan er alarm geblazen worden, dan moet met vereende machten opgetreden worden, dan moeten onze vereenigingen het vuur in, want die kunnen en moeten protesteeren, met het rustig inzicht en het gewogen oordeel der internationale federatie. Onze vereenigingen zijn dus wèl verplicht in contact met haar te staan.

En dit is gemakkelijk.

Nederland heet aangesloten. John Grevers is zijn vertegenwoordiger. Er is dus een aangewezen adres waaraan de berichten te zenden en de werkzaamheid van genoemden representant zal een waarborg zijn, dat het streven der Nederlandsche tandartsen om eene goede opleiding voor hunne aanstaande collegae te verkrijgen ook in de vergaderingen der internationale tot zijn recht en plicht komt.

ROTTERDAM, 15 Juni 1903.
